

Latvijas Finanšu nozares asociācija

(bij. Latvijas Komerčbanku asociācija)

Doma laukumā 8A-6, Rīgā, LV-1050; Tālrunis: 67284528; E-pasts: info@financelatvia.eu; Mājaslapa: www.financelatvia.eu

Rīgā

Datumu skat. dokumenta paraksta laika zīmogā
Nr. 1-23/113_e

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai
pasts@varam.gov.lv

Kopija:
Valsts sekretāra vietniecei
Līgai Kļaviņai
Liga.klavina@fm.gov.lv

Valsts sekretāra vietniekam
Edmundam Beļskim
Edmunds.belskis@varam.gov.lv

Par informatīvo ziņojumu "Par informācijas aprites un
piekļuves risinājumiem valsts pārvaldē" (VSS-683)

Latvijas Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) 2018. gada 1. augustā nosūtīja
atzinumu Nr. 1-23/113. Vēlamies papildināt sākotnējo atzinumu.

Rosinām VARAM un FM, kā arī iestādes, kuru ziņas nepieciešamas Noziedzīgi iegūtu
līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 41.panta ceturtajā daļā
ietvertā pienākuma efektīvai īstenošanai, apsvērt iespēju jau 2018. gadā uzsākt pilotprojektu
datu apmaiņai ar privāto sektoru.

2018. gada 1. augusta vēstulē, atzinumā, Nr. 1-23/113 lūdzām:

- a) papildināt ziņojumā 4. sadaļu ar tekstu šādā redakcijā: *"VIS esošās informācijas
sniegšana leģitīmu interešu gadījumā (piemēram, likuma prasību izpildes nodrošināšanai) ir
būtiska sabiedrības interešu apmierināšanai, un tas ietver arī informācijas sniegšanu
komersantiem, ievērojot normatīvos aktus par personas datu aizsardzību. Lai šādu iespēju
nodrošinātu ar minimālu administratīvo slogu un ērtā veidā, ir būtiski, ka tiek izmantots
VISS un datu apstrādes gadījumā datu apmaiņas nodrošināšana arī pēc pieejas "sistēma –
sistēma";*
- b) papildināt protokollēmumu ar jaunu punktu šādā redakcijā: *"Noteikt, ka VISS var tikt
izmantots arī informācijas aprītei ar komersantiem, ja šādi tiek nodrošināta būtisku
sabiedrības interešu apmierināšana un ievērotas normatīvo aktu par personas datu
aizsardzību prasības."*

Papildus šim konceptuālajam ierosinājumam lūdzam apsvērt iespēju protokollēmumā paredzēt
šādas pieejas iedzīvināšanu jau 2018. gadā, uzsākot darbu pie Pilotprojekta. Aicinām

protokollēmumu papildināt ar šādiem uzdevumiem, pilnvērtīgi atspoguļojot Asociācijas un sadarbības partneru līdz šim jau diskutēto:

- c) VARAM un FM, un citām Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 41. panta otrajā daļā iekļauto valsts IS turētājām instūcijām sadarbībā ar Finanšu nozares asociāciju un a/s "Kredītinformācijas birojs" uzsākt Pilotprojektu, nodrošinot Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma (NILLTFN) 41.panta noteikto tiesību - kredītiestāžu tiesības piekļūt noteiktiem valsts reģistriem un bez maksas saņemt informāciju no tiem, īstenošanu, nodrošinot sistēma-sistēma saskarni.

Mūsu priekšlikuma pamatojums skaidrots:

- 1) Latvijas Komerčbanku asociācijas (Latvijas Finanšu nozares asociācija) 12.12.2017 pētījumā "Datos balstīta sadarbība. Valsts rīcībā esošo datu bāzu un reģistru pieejamības veicināšana, efektīva datu apmaiņa (datu ieguve, nodošana) sitēmu saskarņu veidā", nosūtīts Finanšu sektora attīstības padomes darba grupai, gatavojot priekšlikumus Finanšu sektora attīstības plānam 2017.-2019. gadam (Pielikums Nr. 1).
- 2) 08.02.2018 darba tikšanās Finanšu ministrijā piezīmes "Par savietotāja (agregatora) izmantošanu datu apmaiņā starp kredītiestādēm un valsts informācijas sistēmām" (pielikums Nr.2).
- 3) 14.05.2018 tiesiskajā izvērtējumā "par kredītinformācijas biroju izmantošanu kā vienotu datu kanālu piekļuvei valsts uzturētiem reģistriem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas pasākumu īstenošanai" (pielikums Nr.3).
- 4) A/s "Kredītinformācijas birojs" 27.02.2017 vēstule Asociācijai (pielikums Nr. 4).

Pateicamies par sekmīgu sadarbību līdz šim un esam gatavi iesaistīties turpmākās diskusijās par šai atzinumā minētajiem jautājumiem.

Ar cieņu

Valdes priekšsēdētāja

S. Liepiņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Datos balstīta sadarbība

Valsts rīcībā esošo datu bāžu un reģistru pieejamības veicināšana, efektīva datu apmaiņa (datu ieguve, nodošana) sistēmu saskarņu veidā

12.12.2017.

Saturs

—	Banku nozares virzība uz datus balstītu sadarbību
—	Atbalsts datu efektīvai pārvaldībai
—	Datu apmaiņa ar valsti
—	Ar datu apmaiņu saistītās izmaksas un to vērtējums
—	Datu apmaiņas risinājumi, kritēriji, konceptuālais redzējums
—	Nozares datu agregatora priekšrocības
—	Secinājumi un priekšlikumi

Banku nozares

virzība uz datus balstītu sadarbību

- LKA darba plāns 2017. gadam paredz vecināt digitālo transformāciju, tostarp pilnveidot datu apmaiņu ar valsti, atbalstot valsts pārvaldes digitalizāciju.
- LKA Padome ir atbalstījusi LKA pievienošanos Latvijas Informācijas un Komunikācijas Tehnoloģijas Asociācijas sadarbības memorandam «Par kopīgiem mērķiem Latvijas digitālās transformācijas procesā un datus balstītas sabiedrības un valsts attīstībā» un iesaisti datus balstītas valsts pārvaldes (Data Driven Nation) projekta realizācijā.
- 2017. gada 17. februārī LKA Padome lēma par atbalstu industrijas virzībai uz datus balstītu pārvaldības modeli.
- LKA uzsāk situācijas izpēti par nozares izmantotajiem sadarbības modeļiem ar valsts pārvaldībā esošajiem reģistriem, nolūkā apzināt esošās sadarbības efektivitāti.
- Sadarbībā ar nozares pārstāvjiem, LKA izstrādā priekšlikumus efektīvai datu apmaiņai ar valsti.

Virzības pamatojums

- Banku nozare kā valsts partneris valsts deleģēto funkciju izpildē.
- Efektīvi datu apmaiņas risinājumi kā nodrošinājums veiksmīgai banku nozares līdzdalībai ēnu ekonomikas apkarošanas plāna realizācijā un nelegāli iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas sistēmas efektīvā darbībā (*KYC Utility*).
- Sadarbība datu apmaiņas jomā, mazinot administratīvo slogu valsts pārvaldes un banku nozares pusē, kā arī prioritizējot sabiedrības un katra indivīda intereses.
- Iedzīvotāju atbrīvošana no datu transporta funkciju veikšanas iegūstot un iesniedzot nepieciešamo informāciju.
- Valsts pārvaldē uzkrāto datu optimāla ieguve normatīvajos aktos noteikto prasību izpildei.

Atbalsts datu efektīvai pārvaldībai

➤ **Finanšu nozares asociāciju** priekšlikumi kopējai pozīcijai par ES un Latvijas finanšu tirgus nākotni, par tehnoloģiskajām inovācijām finanšu pakalpojumu jomā, 2017.gada 5.jūnijs

...Efektīvas elektroniskas datu apmaiņas sistēmas izveide starp valsts pārvaldībā esošajiem reģistriem un privāto sektoru, virzīties uz vienota datu agregatora un datu plūsmas kanāla izveidi, standartizējot piekļuvi datiem. Tādējādi tiktu nodrošināta efektīvāka izmaksu pārvaldīšanu gan valsts pusē, gan privātajā sektorā (VRAA lomas stiprināšana)...

➤ **Ministru kabineta** lēmums par "Par informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņu ieviešanu publiskās pārvaldes informācijas sistēmu jomā (mērķarhitektūras 26.0.versija–Vienotā datu telpa)", 26.09.2017.

Datu apmaiņas starp iestādēm uzlabošana, modernizējot Valsts informācijas sistēmu savietotāju (turpmāk – VISS).

Datu izplatīšanas veikspējas un efektivitātes uzlabošana, izmantojot centralizētu datu izplatīšanas risinājumu.

Valsts gatavība dalīties ar datiem

- Latvija ieņem **8.** vietu ES dalībvalstu vidū valsts pārvaldes tiešsaistes pakalpojumu pieejamības ziņā*
- 38%** no Latvijas interneta lietotājiem ir e-pārvaldes lietotāji (13. vieta DESI indeksā)

*Banku nozare – galvenais personu elektroniskās identifikācijas nodrošinātājs - **98,2%** no autentifikācijas gadījumiem portālā Latvija.lv tiek veikti, izmantojot banku autentifikācijas līdzekļus ***

- Latvijas attīstība atvērto datu jomā ir nepietiekama – Latvija ierindojas pēdējā - **28.** vietā atvērto datu izmantošanā ES dalībvalstu vidū*
- Valsts kontrole revīzijā secinājusi, ka:
“...daudzie datu apmaiņas un izplatīšanas kanāli rada sadrumstalotu un sarežģītu vidi...
...valsts pārvaldē vēl joprojām vienkopus nav apzināti un uzskaitīti 178 valsts un pašvaldību IS uzkrātie dati... turpina pieaugt dažādu veidu IS savienojumu skaits, kuru integrācija VISS vēlāk būs jau sarežģītāka un dārgāka...”

- Datu saņemšanai no VIS nepieciešami individuāli sistēmu saslēgumu risinājumi ar katru no datu devējiem

* Digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss (DESI) sadaļa “Digitālie publiskie pakalpojumi” 2017

** Atbilstoši VRAA datiem par 2016.gadu

*** Valsts kontroles revīzija “Vai valsts pārvalde efektīvi rīkojas ar uzkrāto informāciju?” 2017

Informācijas apmaiņa ar valsti – datu ieguve un sniegšana

Datu ieguve - valsts iestāžu rīcībā esošās informācijas izmantošana kredītiestādēs

- Datu ieguve no **24** valsts iestāžu uzturētiem reģistriem un datubāzēm
- **18** no 24 valsts iestādēm ir valsts informācijas sistēmu (VIS) pārziņi
- **10** no 24 iestādēm izmanto Valsts informācijas sistēmu savietotāja (VISS) platformu, kāda no pārziņā esošo servisu nodrošināšanai valsts iestāžu starpā (neizmanto datu apmaiņai ar privāto sektoru)

Datu sniegšana - iestādes un amatpersonas, kurām sniedzamas kredītiestāžu rīcībā esošās neizpaužamās ziņas

- **14** ziņu pieprasītāju grupas Kredītiestāžu likuma 63. panta kārtībā (individuālo pieprasītāju skaits ~ 1500)
- **6** citos normatīvajos aktos noteiktie kredītiestāžu ziņu saņēmēji
- **5** no 14 iestādēm izmanto VISS platformu, kāda no pārziņā esošo servisu nodrošināšanai valsts iestāžu starpā (kredītiestādes, izmantojot VISS platformu, sniedz ziņas tikai Kontu reģistram)

Banku izmaksas, iegūstot datus no valsts reģistriem un datu bāzēm

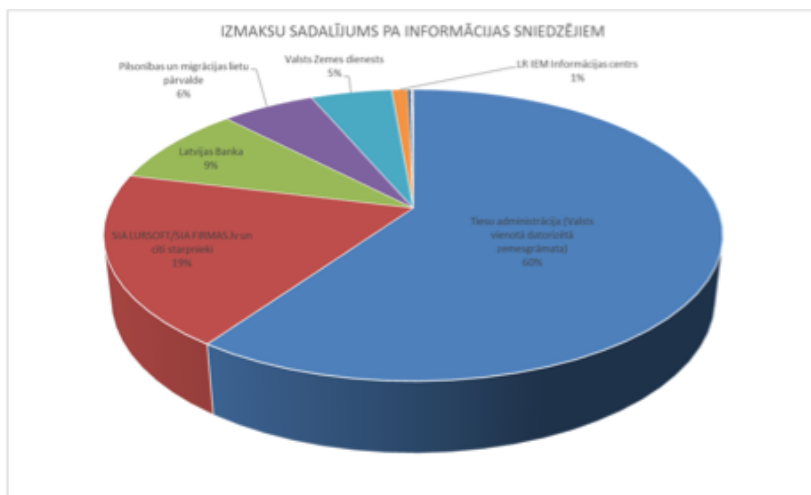
Tiešās izmaksas

LKA biedru tiešās izmaksas par informācijas iegūšanu no valsts pārsniedz **1,13 mlj. EUR gadā**, ietverot gan reģistru abonēšanas maksu, gan maksu par individuāliem pieprasījumiem

Netiešās izmaksas

Informācijas sistēmu izstrāde, uzturēšana, līgumu administrēšana, cilvēkresursu izmaksas

Saskaņā ar Valsts kontroles ziņojumu, 2016. gadā izmaksas, lai nodrošinātu informācijas apmaiņu valsts iestāžu starpā, sastādīja **37,34 mlj EUR**.

Izmaksu vērtējums

Valsts deleģēto funkciju veikšanas izmaksas

Bezmaksas informācijas ieguve, izmantojot efektīvus datu izguves kanālus normatīvajos aktos noteikto pienākumu izpildei (AML*, maksātspējas izvērtējums u.c.).

Atšķirīga pieeja valsts iestāžu noteiktajai maksai par datu sniegšanu

Vienoti pakalpojumu cenošanas principi, balstīti uz datu nodošanas administratīvajām izmaksām.

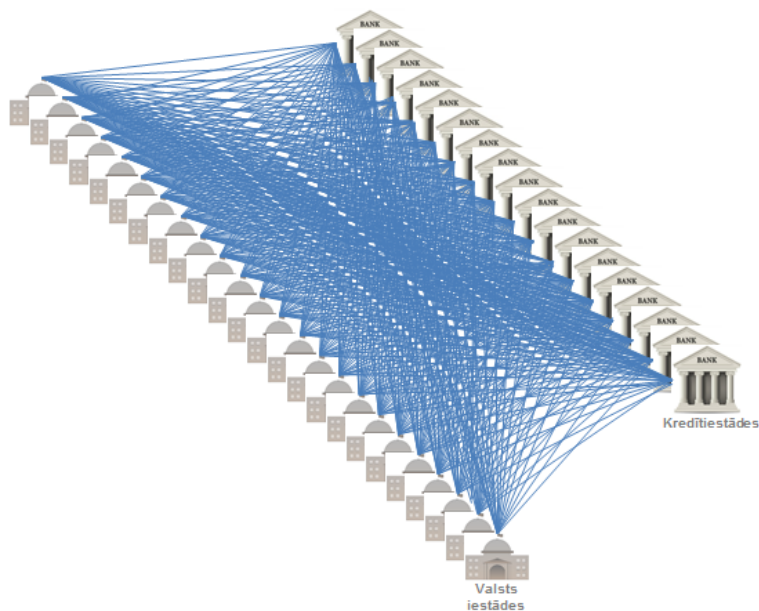
Izmaksu samērīgums

Vienota datu plūsmas agregatora izmantošana nozares ietvaros, konsolidējot datu saņemšanas izmaksas un izvairoties no regulāriem dublējošiem informācijas pieprasījumiem.

Datu apmaiņas risinājumi

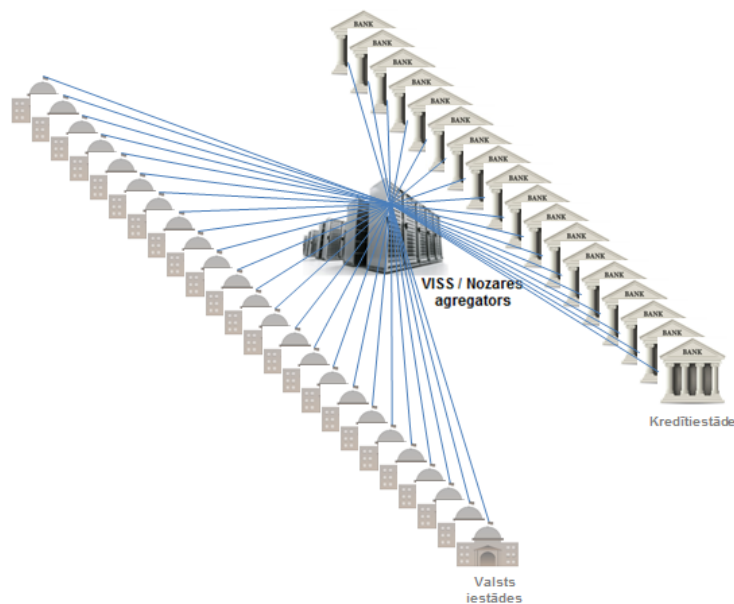
Esošā situācija

- Datu apmaiņa katram ar katru,
 - ✓ slēdzot individuālus līgumus
 - ✓ veidojot datu apmaiņas risinājumus ar katru no datu devējiem
- Datu apmaiņa izmantojot VISS platformu notiek tikai valsts institūciju starpā

Vēlamā situācija

- Datu apmaiņa, izmantojot VISS un/vai nozares agregatoru*,
 - ✓ slēdzot individuālus līgumus ar katru no datu devējiem
 - ✓ veidojot vienu datu apmaiņas risinājumu

— datu plūsmas kanāli

* Datu devējs slēdz **individuālus līgumus** ar kredītiestādēm par **datu apmaiņu**. Pēc šo līgumu noslēgšanas, datu devējs sūta VRAA (VISS uzturētājam) pieprasījumu piešķirt konkrētajai kredītiestādei piekļuves tiesības datu devēja IS servisiem.

Efektīva datu apmaiņa – konceptuālais redzējums

> Datu apmaiņas līgumu standartizācija

Viens līgums ar Valsts reģionālās attīstības aģentūru, kā valsts rīcībā esošo datu agregatoru, par datu ieguvu no datu devējiem.

> Vienota personas datu struktūra

Personas datu struktūras un xml shēmu standartizācija, kas izmantojami saskarnē ar Valsts informācijas sistēmām.

> Datu plūsmas centralizācija, izmantojot banku industrijas datu agregatoru un Valsts datu centru

Efektīva datu ieguves organizēšana - novērtējuma kritēriji

1. Datu transportēšanas efektivitāte

Mērķis

No manuālas datu pieprasīšanas (*person-to-system*) uz sistēmu saskarni (*system-to-system*)

Ieguvumi

- Saturiski nemainītas informācijas pieejamība reālajā laikā vai ar minimizētu laika nobīdi
- Drošs datu pārraides kanāls ar kontrolētu piekļuvi
- Informācija integrējama lietotāja sistēmās

2. Valsts vienotā datu plūsmas agregatora (VISS) izmantošana

Mērķis

Veidot VISS kā galveno datu apmaiņas platformu

Ieguvumi

- Viens pieslēgums VISS, ne ar katru datu devēju atsevišķi
- Resursu optimizācija (gan valsts, gan komercsektora pusē)

Efektīva datu ieguves organizēšana - novērtējuma kritēriji

1 Datu transportēšanas efektivitāte

4 – datu apmaiņas risinājums, izmantojot servisus tiešsaistē reālajā laikā (datu iegūšana max 3 sek. laikā)

3 – datu apmaiņas risinājums ar nobīdi laikā (system-to-system asinhrons saslēgums lielapjoma datu apmaiņai)

2 - manuāla datu pieprasījumu ievade iestādes mājaslapā vai portālā Latvija.lv

1 - manuāli sagatavoti informācijas pieprasījumi elektroniski vai papīra formātā

2 Valsts vienota datu plūsmas agregatora (VISS) izmantošanas iespējas

3 - datu ieguve no VIS, izmantojot VISS

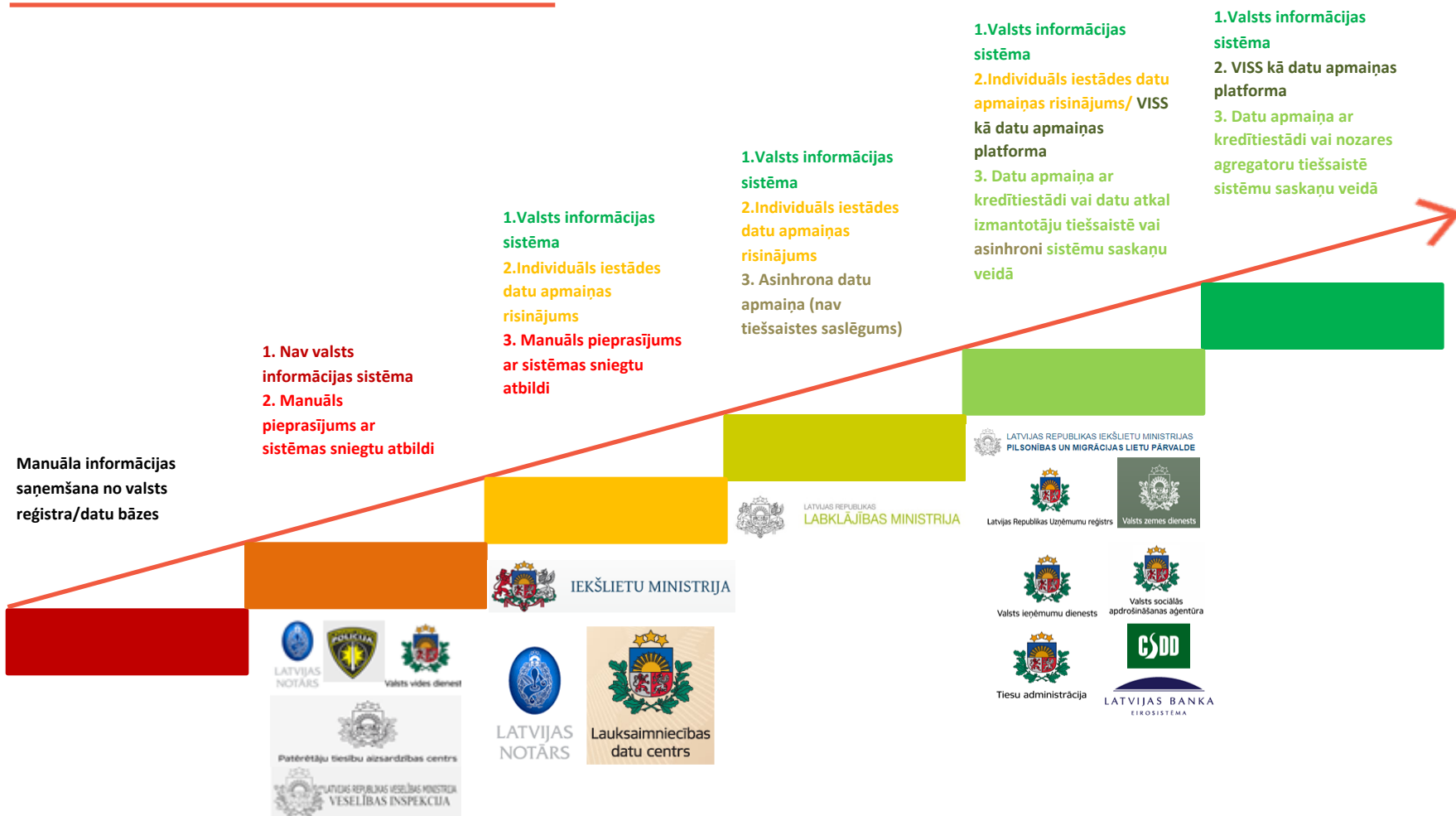
2 - datu ieguve no VIS, izmantojot turētāja individuālu risinājumu

1 – datu ieguve no iestādes uzturētas datubāzes, kas nav VIS un datu apmaiņa nevar notikt, izmantojot VISS

* Valsts informācijas sistēma (VIS) — strukturizēts informācijas tehnoloģiju un datu bāzu kopums, kuru lietojot tiek nodrošināta valsts funkciju izpildei nepieciešamās informācijas aprīte

** Valsts informācijas sistēmu savietotājs (VISS) — centralizēts informācijas tehnoloģiju kopums, ar kura palīdzību var nodrošināt informācijas aprīti integrētas valsts informācijas sistēmas ietvaros, kā arī starp valsts informācijas sistēmām un citām informācijas sistēmām, kuras veido un uztur valsts vai pašvaldību institūcijas vai privātpersonas

Datu ieguve - valsts reģistru un datu bāzu piekļuves novērtējums (1)

Datu ieguve - valsts reģistru un datu bāzu piekļuves novērtējums (2)

1. Nav valsts informācijas sistēma
2. Manuāls pieprasījums ar sistēmas sniegtu atbildi

Manuāli veikts informācijas pieprasījums

Vēsturiskā informācija no arhīviem

- Atsaukto un nākotnes pilnvarojumu reģistrs
- Patērētāju tiesību aizsardzības centra datu bāzes
- Valsts policijas datu bāzes
- Valsts vides dienesta datu bāzes
- Veselības inspekcijas datu bāzes

1. Valsts informācijas sistēma
2. VISS kā datu apmaiņas platforma
3. Datu apmaiņa ar kredītiestādi vai nozares agregatoru tiešsaistē vai asinhroni sistēmu saskaņā veidā

Datu ieguve - valsts reģistru un datu bāzu piekļuves novērtējums (3)

1. Valsts informācijas sistēma
2. Individuāls iestādes datu apmaiņas risinājums
3. Manuāls pieprasījums ar sistēmas sniegtu atbildi

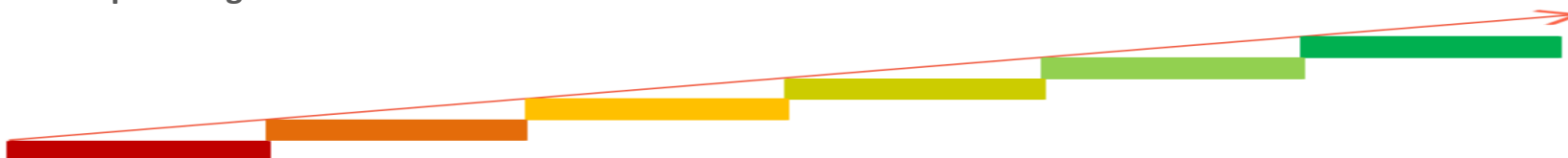
1. Valsts informācijas sistēma
2. Individuāls iestādes datu apmaiņas risinājums
3. Asinhrona datu apmaiņa (nav tiešsaiste saslēguma)

1. Valsts informācijas sistēma
2. VISS kā datu apmaiņas platforma
3. Datu apmaiņa ar kredītiestādi vai nozares agregatoru tiešsaistē vai asinhroni sistēmu saskaņū veidā

■ Invaliditātes informatīvā sistēma

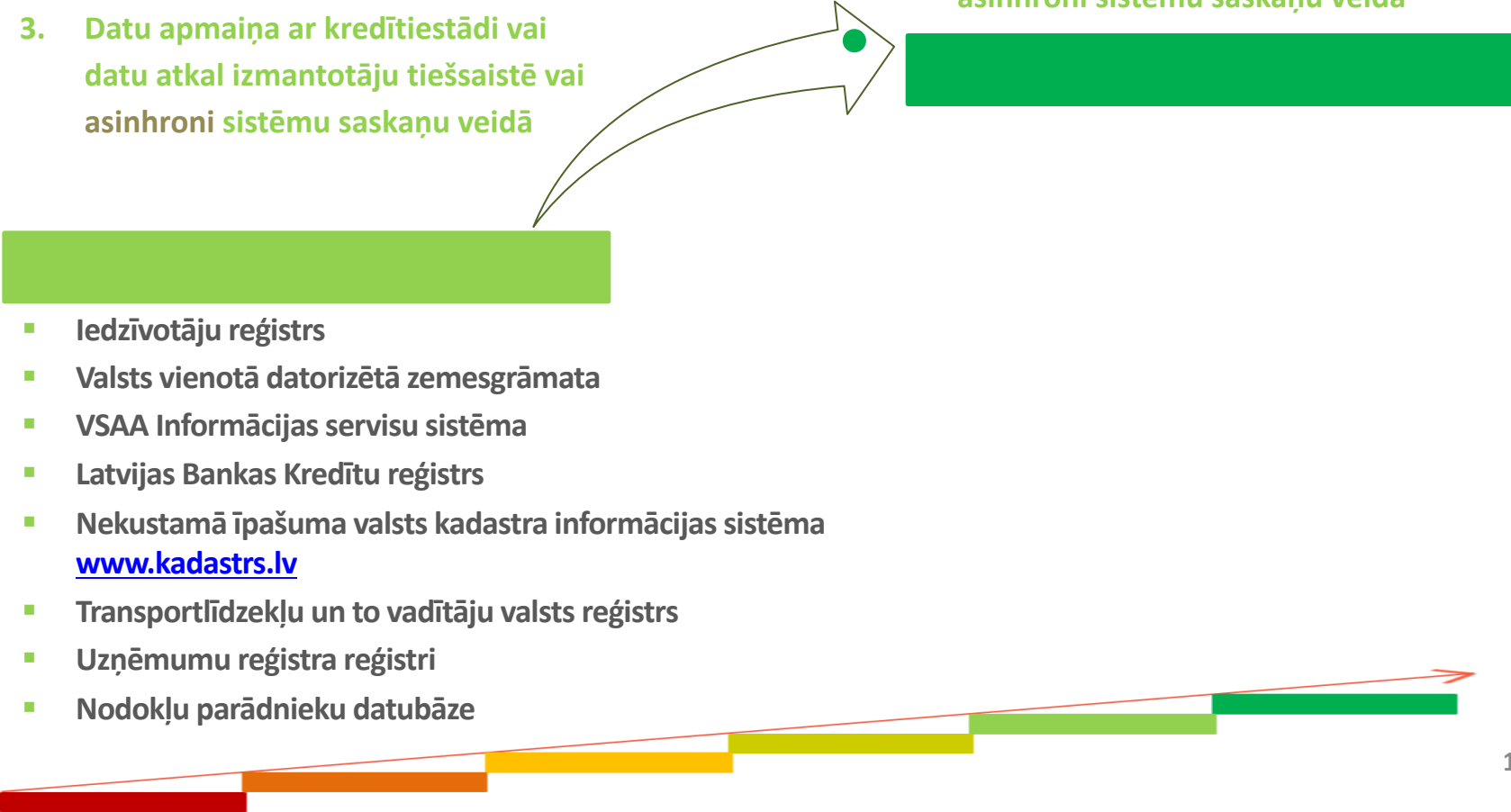
- Nederīgo dokumentu reģistrs
- Sodū reģistrs
- Mantojumu reģistrs
- Ganāmpulku reģistrs

Datu ieguve - valsts reģistru un datu bāzu piekļuves novērtējums (4)

1. Valsts informācijas sistēma
2. Individuāls iestādes datu apmaiņas risinājums
3. Datu apmaiņa ar kredītiestādi vai datu atkal izmantotāju tiešsaistē vai asinhroni sistēmu saskaņū veidā

1. Valsts informācijas sistēma
2. VISS kā datu apmaiņas platforma
3. Datu apmaiņa ar kredītiestādi vai nozares agregatoru tiešsaistē vai asinhroni sistēmu saskaņū veidā

-
- Iedzīvotāju reģistrs
 - Valsts vienotā datorizētā zemesgrāmata
 - VSAA Informācijas servisu sistēma
 - Latvijas Bankas Kredītu reģistrs
 - Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma
www.kadastrs.lv
 - Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrs
 - Uzņēmumu reģistra reģistri
 - Nodokļu parādnieku datubāze

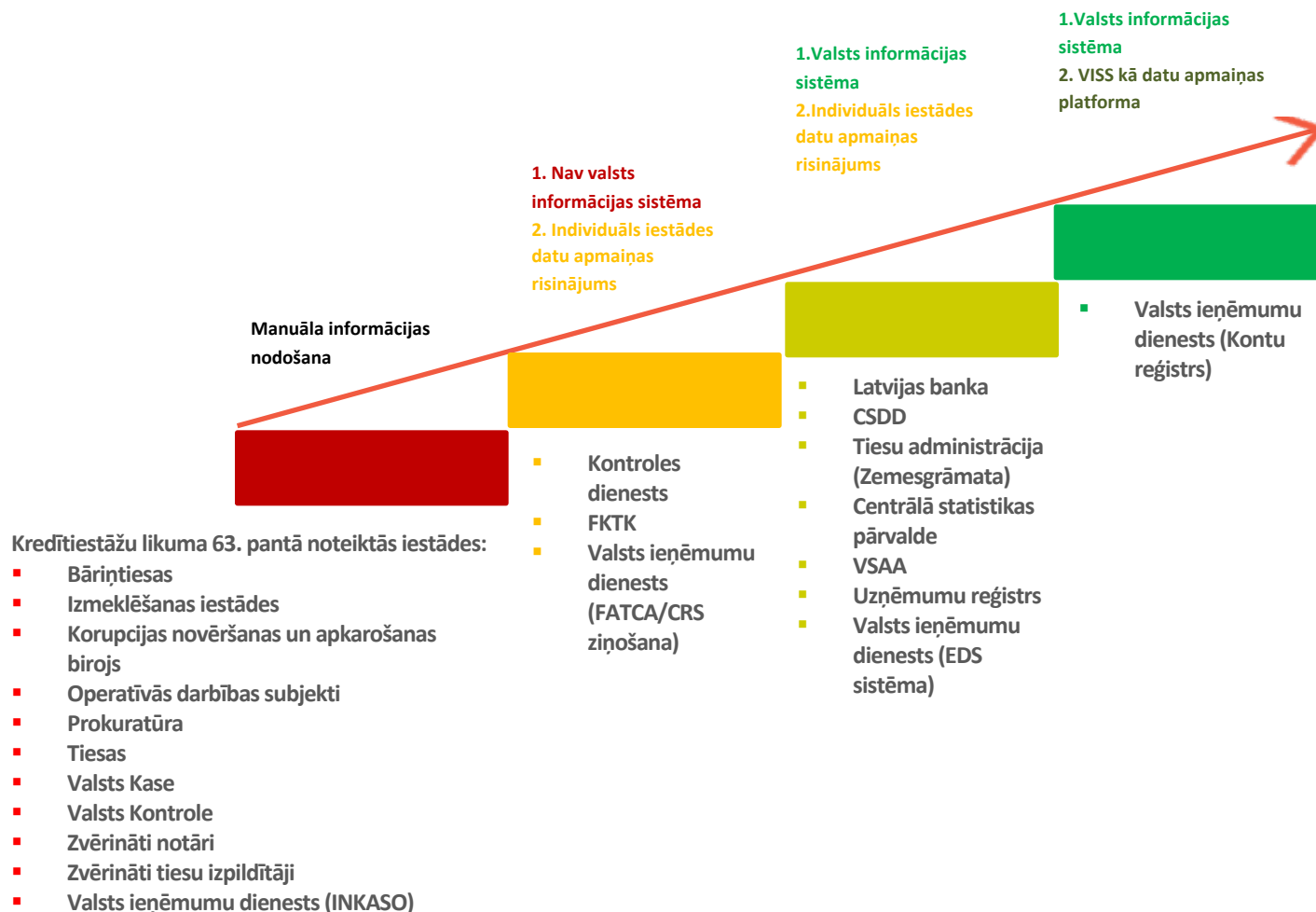
Efektīva datu nodošanas organizēšana - novērtējuma kritēriji

- **Datu transportēšanas efektivitāte**
- 4 – datu nodošana VIS*, izmantojot VISS**
 - 3 – datu nodošana VIS, izmantojot individuālu sistēmu saslēgumu
 - 2 - datu ielāde iestādes datu ziņošanas sistēmā
 - 1 - manuāla datu nodošana elektroniski vai papīra formātā

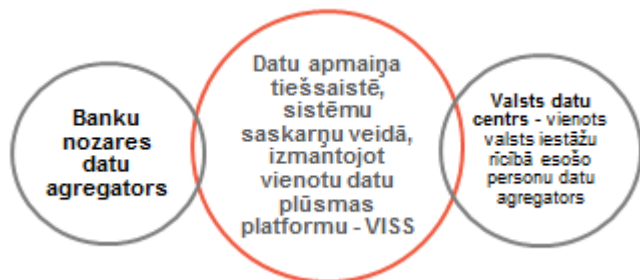
* **Valsts informācijas sistēma (VIS)** — strukturizēts informācijas tehnoloģiju un datu bāzu kopums, kuru lietojot tiek nodrošināta valsts funkciju izpildei nepieciešamās informācijas aprīte

** **Valsts informācijas sistēmu savietotājs (VISS)** — centralizēts informācijas tehnoloģiju kopums, ar kura palīdzību var nodrošināt informācijas apriti integrētas valsts informācijas sistēmas ietvaros, kā arī starp valsts informācijas sistēmām un citām informācijas sistēmām, kuras veido un uztur valsts vai pašvaldību institūcijas vai privātpersonas

Datu ieguve - valsts reģistru un datu bāzu piekļuves novērtējums (1)

leguvumi, izmantojot nozares vienotu datu agregatoru

- Viena datu apmaiņas kanāla, saslēguma uzturēšana, pretstatā lielumam pieslēgumu skaitam.
- Administratīvo resursu efektīva izmantošana - viens kontaktpunkts līgumattiecību pārvaldīšanai ar katru no datu pārziņiem.
- Individuālo izmaksu samazinājums, attiecinot tās uz vairākiem datu tālāk izmantotājiem.
- Iespēja saņemt aktuālās datu izmaiņas monitoringa nolūkiem, valsts institūciju rīcībā nenododot bankas klientu datubāzes pilnībā vai to daļas.
- Bezmaksas datu ieguves iespēju nodrošināšana, gadījumos, kad to paredz normatīvais regulējums.

Secinājumi

- **Valsts rīcībā esošo datu bāžu un reģistru pieejamības veicināšana, efektīva datu apmaiņa:**
 - tiešsaistē un sistēmu saskarņu veidā
 - izmantojot Valsts informācijas sistēmu savietotāju (VISS)
- **Privātā partnera (datu agregatora) piesaiste gadījumos, kad:**
 - datu apmaiņa ir tehniski sarežģīta;
 - datu apmaiņa nav iespējama, jo datu pārzinis izvēlas saglabāt iepriekšējos iestādes iekšējos datu apmaiņas risinājumus;
 - cena par pieprasīto datu vienību ir neadekvāti augsta.
- **Nostājas stiprināšana par vienreizēju datu nodošanu valsts iestāžu rīcībā, kuri iepriekš nav uzkrāti kādā no valsts informācijas sistēmām.**

Priekšlikumi datu apmaiņas uzlabošanai (1)

> PEP reģistra izveide

Vienotas pieejas radīšanai, nepieciešams izveidot valstiski uzturētu Politiski nozīmīgu personu reģistru ar bezmaksas informācijas pieejamību AML mērķiem.

> Nekustamā īpašuma datu savietošana

Pilnīgas informācijas ieguvei par nekustamo īpašumu nepieciešama Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas sasaite ar Valsts zemes dienesta datiem (www.kadastrs.lv). Šobrīd nav iespēja iegūt ziņas no šiem reģistriem, izmantojot vienotus identifikatorus.

> Publiska pilnvarojumu reģistra izveide

> Pārrobežu reģistru savietošana

Latvijas Bankas Kredītu reģistra sasaite ar atbilstošām datu bāzēm ārvalstīs.

> Maksātnespējas reģistra pilnveide

Pilnīgas informācijas ieguvei par maksātnespējas procesu – nepieciešams papildināt Maksātnespējas reģistrā pieejamās informācijas apjomu.

Informācijas ieguvei par nerezidentiem, nepieciešama LR Uzņēmumu reģistra un

Priekšlikumi datu apmaiņas uzlabošanai (2)

> Definēta banku industrijai nepieciešamos meta datu struktūru

Fiziska persona

- Personas pamatinformācija
- Identifikācijas dokumentu informācija
- Kontaktinformācija
- Nodokļu informācija
- Saikne ar valsti
- Labklājības izcelsme
- Pārstāvja identifikācija

Juridiska persona

- Uzņēmuma pamatinformācija
- Nodokļu informācija
- Kontaktinformācija
- Saikne ar Latviju
- Pārstāvju identifikācija (PEP)
- Patieso labu guvēju identifikācija

> Datu ieguves/apstrādes pamatojums

- Normatīvo aktu prasības
 - Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likums
 - Likums «Par nodokļiem un nodevām»
 - u.c. normatīvie akti
- Biznesa efektivitātes nodrošināšana

Priekšlikumi datu apmaiņas uzlabošanai (3)

> Attālinātas personu identifikācijas veicināšana

Pieprasījums attālinātai identifikācijai / personu apliecinoša dokumenta (PAD) datu pārbaudei

- Vienotā Eiropas finanšu pakalpojumu tirgus izveidei
- Biznesa vides uzlabošanai un attālinātai uzņēmumu registrācijai
- Klientu risku mazināšanai – iespēja aizsargāt klienta naudu ar vienkāršāku atbloķēšanas mehānismu karšu un internetbanku pakalpojumos
- Efektīvai klientu apkalpošanai – bez PAD skanēšanas, atjaunotas pārbaudes derīguma termiņa beigās

Analogiska virzība Notariāta likumā

Foto salīdzināšana vai cita PAD izmantotā tehnoloģija

> Normatīvā regulējuma izstrāde, nostiprinot prasības fizisku personu datu apstrādei sistēmu saskarņu režīmā (GDPR kontekstā)

Paldies!

Latvijas Komercbanku asociācija

Doma laukums 8A, Rīga, LV-1050, Latvija

Telefons: +371 67284528

www.lka.org.lv

08.02.2018.

Par savietotāja (agregatora) izmantošanu datu apmaiņā starp kredītiestādēm un valsts informācijas sistēmām

Finanšu ministrijā 2018. gada 7. februārī pulksten 15 valsts sekretāra vietnieces Līgas Kļaviņas vadībā notika tikšanās, kurā piedalījās Finanšu ministrijas (FM), Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM), Uzņēmumu reģistra (UR) un Latvijas Komerčbanku asociācijas (LKA) pārstāvji, lai apspriestu iespēju, ka kredītiestāžu informācijas sistēmas un valsts informācijas sistēmas ar datiem apmainās nevis katra atsevišķi, bet ar savietotāja (agregatora) starpniecību iespējami automatizētā procesā reālā laikā.

Latvijas Komerčbanku asociācija prezentēja 2017. gadā veikto pētījumu pa datu apmaiņu ar reģistriem un konstatētajām problēmām. Klātesošie atzina veikto analīzi par problēmu pareizi identificējošu.¹

VARAM norādīja, ka apspriežamais temats galvenokārt neskar brīvi pieejamos datus, ko var atkalizmantot bez ierobežojumiem. Tādēļ ir jāgarantē datu drošība un jāparedz atbilstoši risinājumi. VARAM paredzot tuvāko nedēļu laikā uz MK virzīt konceptuālo ziņojumu par to, ka valsts informāciju sistēmām savietotājs būs jāizmanto obligāti,² kas ļaus samazināt atsevišķo līgumu un datu apmaiņas kanālu skaitu. Tika atzīmēts, ka varētu būt nepieciešama LKA iesaiste ne tikai MK uzdevumu formulēšanā saistībā ar paredzamo konceptuālo ziņojumu, bet arī Valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldības likuma projekta³ virzībā Saeimā, kas tikko sākusies.

FM atzina, ka šobrīd primāri jautājumu kā aktuālu redz Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma kontekstā, jo FM paredz, ka vajadzētu atvērt pieeju valsts reģistriem ne tikai kredītiestādēm un apdrošināšanas sabiedrībām, kā tas šobrīd noteikts likuma 41. pantā, bet visiem likuma subjektiem (kā tas ir 5.¹ pantā). Esot jārisina arī jautājums par to, kā norobežot, kad informācija tiek pieprasīta AML un kad komerciālajām vajadzībām, uz ko LKA pārstāvji norādīja, ka tas būs jāspēj izdarīt visupirms Vispārējās datu regulas dēļ.

LKA norādīja, ka datu apmaiņas jautājums ir aplūkojams no dažādiem aspektiem. Pirmkārt, no datu apjoma un maksas un tās aprēķina metodes (skenējumi, hiti, kanāla maksa utt.) skatupunkta. Otrkārt, no datu apmaiņas tehnoloģisko risinājuma aspekta, kur savietotāja (agregatora) izveide būtu ļoti nepieciešama. Treškārt, tehnoloģiskajam risinājumam jāgarantē banku noslēpums (lielu datu kopu salīdzināšanas gadījumā nāktos datu bāzi izsniegt trešajai personai vai valstij). Šajā sakarā FM arī minēja par nepieciešamību sākt diskusiju par Kredītiestāžu likuma 62. un 63.pantu, kas regulē banku noslēpumu.

LKA norādīja, ka sākumam vajadzētu īstenot pilotprojektu attiecībā uz savietotāju (agregatoru), kam piekrita gan FM, gan VARAM, lai vēlāk varētu nodrošināt plašāku pielietojamību. Turklāt sākumā tam būtu jānotiek esošo Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma redakciju ietvaros, nemainot

¹ Pieejama: <https://www.lka.org.lv/wp-content/uploads/2017/12/Datos-balstita-sadarbiba-15Nov2017.pdf>

² Valsts informācijas sistēmu likuma 17. pants.

³ Pieejams: <http://titania.saeima.lv/LIVS12/saeimalivs12.nsf/0/DF88BF91A58612C2C2258226002B3762?OpenDocument>

pašreizējo stāvokli, kurš un par ko maksā vai nemaksā, jo prakse ir ļoti atšķirīga un ne vienmēr minētā likuma 41. pants tiek piemērots citu likumu normu prasību dēļ (pēc UR paustā).

Sanāksmē kā šobrīd likumos (it īpaši Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 41. panta ceturtajā daļā) paredzēts variants pilotprojektam tika norādīts kredītinformācijas biroji, kas ir Datu Valsts inspekcijas licencējamas akciju sabiedrības. Netiek runāts par konkrētu komersantu, bet tiesību subjektu, kas atbilst kredītinformācijas biroja prasībām, lai nodrošinātu brīvu pieeju un konkurenci, nevis nepamatotas priekšrocības vienam komersantam. Tika secināts, ka varētu būt nepieciešami grozījumi Kredītinformācijas biroja likumā, jo tas informācijas apriti sašaurina uz kredīspēju/kreditrisku (FM to īpaši akcentēja). UR norādīja kredītinformācijas birojus kā labu sadarbības partneri.

Puses vienojās, ka LKA veiks **(a)** juridisko analīzi par tiesisko ietvaru, **(b)** apkopos iestāžu praksi par maksu piemērošanu par informācijas apriti, kā arī **(c)** sniegs ierosinājumu VARAM sagatavotajam MK konceptuālajam ziņojumam par savietotāja (agregatora) obligātumu un pilotprojekta vajadzību, pēc kā tiktu sagatavots attiecīgs MK protokollēmums ar uzdevumiem iestādēm/organizācijām. Lai to sagatavotu no LKA puses, nepieciešama iekšēja **diskusija** LKA Digitālās transformācijas komitejā.

VARAM skaidri pauda nostāju, ka viņiem ir vajadzīgs viens sarunu partneris par tehnoloģiskajiem risinājumiem vismaz uz pilotprojekta laiku. FM atzīmēja, ka risinājumam, kas būtu aprobēts pilotprojektā, būtu jābūt izmantojamam vēlāk plašākam subjektu lokam, nevis tikai kredītiestādēm.

RĪGĀ

14.05.2018.

**Tiesiskais izvērtējums
par kredītinformācijas biroju izmantošanu kā vienotu datu kanālu piekļuvei valsts
uzturētiem reģistriem noziedzīgi iegūtu legalizācijas novēršanas pasākumu
īstenošanai**

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – Novēršanas likums) 41.pants noteic kredītiestāžu tiesības piekļūt noteiktiem valsts reģistriem un **bez maksas** saņemt informāciju no tiem. Prioritāri svarīgākās no tām ir ziņas no Iedzīvotāju reģistra.

2014.gada 14.decembrī Saeima pieņēma grozījumus Novēršanas likumā 41.pantā, papildinot to ar ceturto daļu, kas paredz:

"Ja kredītiestāde vai apdrošināšanas komersants, ciktāl tas veic dzīvības apdrošināšanas vai citas ar līdzekļu uzkrāšanu saistītas apdrošināšanas darbības, ir kredītinformācijas lietotājs Kredītinformācijas biroju likuma izpratnē, tam ir tiesības saņemt šā panta otrās daļas 1., 2., 3., 5., 6. un 7.punktā minētās ziņas arī ar kredītinformācijas biroja starpniecību. Kredītinformācijas birojs pēc kredītinformācijas lietotāja pieprasījuma no attiecīgā reģistra pieprasa un saņem šā panta otrās daļas 1., 2., 3., 5., 6. un 7.punktā minētās ziņas. Saņemtās ziņas kredītinformācijas birojs neizmanto citiem mērķiem kā vien šo ziņu nodošanai nemainītā veidā kredītinformācijas lietotājam, kas tās pieprasījis, un pēc ziņu nodošanas kredītinformācijas lietotājam tās neuzglabā."

Šis grozījums balstīs uz Ministru kabineta 2013.gada 23.aprīļa protokollēmumu (Prot.Nr.23 7.§ TA-758), kas noteica, ka jāparedz, ka:

[...] "kredītbirojam kā datu operatoram būs tiesības pēc Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma subjektu, kas ir kredītbiroja dalībnieki un kuriem saskaņā ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanas likumu ir tiesības saņemt ziņas no noteiktām valsts informācijas sistēmām, pieprasījuma no iepriekš minētajām valsts informācijas sistēmām pieprasīt un saņemt ziņas par kredītbiroja dalībnieka klientu vai iespējamo klientu un, nemainot to saturu, nodot tās kredītbiroja dalībniekam, lai tas varētu efektīvi un operatīvi nodrošināt Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma prasību izpildi – veikt klienta vai iespējamā klienta identifikāciju vai izpēti."

[...] "iesniegt noteiktā kārtībā izskatīšanai Ministru kabinetā grozījumus Valsts informācijas sistēmu likumā, lai papildinātu tajā ietvertoto tiesisko regulējumu ar normu, kas ļauj

kreditbirojiem izmantot valsts informācijas sistēmu savietotāju, lai nodrošinātu ar tā palīdzību datu apmaiņu starp kreditbiroju informācijas sistēmām un valsts informācijas sistēmām."

Pamatojoties uz šo protokollēmumu, tika izstrādāti un 2014.gada 5.jūnijā pieņemti likums "Grozījumi Valsts informācijas sistēmu likumā", paredzot, ka pastāv informācijas aprites nodrošināšana, izmantojot valsts informācijas sistēmu savietotāju (17.pants).

Valsts informācijas sistēmu likuma 17.panta ceturrtā daļa paredz, ka lēmumu par informācijas aprites nodrošināšanu, izmantojot valsts informācijas sistēmu savietotāju, pieņem valsts informācijas sistēmu pārziņi, izvērtējot lietderības apsvērumus. Savietotājs darbojas arī attiecībās starp valsts informācijas sistēmām un privātpersonu pārziņā esošajām informācijas sistēmām, kuras ir iesaistītas informācijas aprites nodrošināšanā ar valsts informācijas sistēmām.

Kreditinformācijas biroju likuma 4.pants paredz, ka kreditinformācijas birojs šajā likumā noteikto licencējamo kreditinformācijas biroja darbību ietvaros kreditinformāciju apstrādā, lai **izmantotu klienta vai iespējamā klienta kredīspējas vērtēšanai vai sava kredītriska pārvaldībai**.

Tomēr šā Kreditinformācijas biroju likuma 3.panta trešās daļas 4.punkts noteic, ka šo likumu nepiemēro, *"ja saskaņā ar citiem normatīvajiem aktiem kreditinformācijas lietotājs ar kreditinformācijas biroja starpniecību var saņemt ziņas no valsts informācijas sistēmas apstrādes mērķiem, kas nav minēti šā likuma 4.pantā."*

Tādējādi likumdevējs pēc Ministru kabineta ierosinājumiem ir noteicis skaidru un nepārprotamu tiesisko regulējumu, ka kreditinformācijas biroji ir izmantojami ne tikai kredīspējas vērtēšanai un kredītriska pārvaldībai, bet arī informācijas apmaiņai starp Novēršanas likuma 41.pantā minētajiem subjektiem un valsts reģistriem citam mērķim, proti, *"veikt klienta vai iespējamā klienta identifikāciju vai izpēti"*. Šā mērķa sasniegšanai 2014.gadā tika grozīti vairāki likumi, tostarp Novēršanas likums un Valsts informācijas sistēmu likums.

Līdz ar to viennozīmīgi secināms, ka nav nekādu tiesisko šķēršļu, lai izmantotu kreditinformācijas birojus Novēršanas likuma 41.pantā minēto datu apmaiņai klienta vai iespējamā klienta identifikācijai vai izpētei.

Tā, piemēram, AS "Kreditinformācijas birojs" padome 2018. gada 27. februāra ir pieņēmusi lēmumu, ka atbalsta iesaistišanos Novēršanas likuma 41.panta ceturrtās daļas izpildē.

Jāņem arī vērā, kas šāda kārtība neierobežo godīgu konkurenci, jo Kreditinformācijas biroju likums par kreditinformācijas biroju ļauj kļūt akciju sabiedrībai, kas atbilst noteiktām likumā definētām pazīmēm un tādējādi var saņemt licenci.

Valsts informācijas sistēmu likuma 17.pants Novēršanas likuma 41.pantā minētās informācijas apmaiņai starp valsts reģistriem un Novēršanas likuma subjektiem ļautu izmantot arī citu privāto tiesību juridiskas personas uzturētu vienotu datu kanālu, tomēr Novēršanas likuma 41.panta ceturrtā daļa šādas iespējas ierobežo, paredzot šādas tiesības tikai kreditinformācijas birojiem. Ja šo kārtību vēlētos mainīt un paplašināt arī

ārpus kredītinformācijas birojiem, būtu jāgroza Novēršanas likuma 41.panta ceturrtā daļa.

Ja analizējam pašus valsts reģistrus, tad īpaši pieminams būtu Sodu reģistrs, jo tas nepieļauj informācijas par sodāmību nodošanu caur "starpnieku", kā arī tajā esošā informācija pirms tās izsniegšanas tiek apstrādāta individuāli. Līdz ar to Sodu reģistra gadījumā jāmeklē kāds īpašs risinājums, kas ļautu pieprasījumu veikt pašiem Novēršanas likuma subjektiem, bet tehnoloģiski to nodrošinātu kredītinformācijas birojs kā ārpakalpojumu, tomēr šāda iespēja ir atkarīga no tā, vai pats Sodu reģistrs spēj piedāvāt šādu elektronisko datu izgūšanu.

Savukārt attiecībā uz valsts reģistriem, kas nav minēti Novēršanas likuma 41.pantā un kuri nav publiski pieejami (satur ierobežotas pieejamības informāciju), piekļuvei tiem kredītinformācijas birojus var izmantot tad, ja tas ir paredzēts attiecīgajā nozares normatīvajā aktā. To skaidri akcentē Kredītinformācijas biroju likuma 3.panta trešās daļas 4.punkts, kura otrais teikums noteic, ka *"kārtību, kādā kredītinformācijas lietotājs ar kredītinformācijas biroja starpniecību saņem šādas ziņas no valsts informācijas sistēmas, nosaka attiecīgais normatīvais akts"*.

Reģistrs	Dati	Maksa
Valsts ieņēmumu dienesta reģistri	Ziņas par klienta, tā pārstāvju un patieso labuma guvēju, kā arī par personas, kura izteikusi vēlmi uzsākt darījuma attiecības ar kredītiestādi vai apdrošināšanas komersantu, tās pārstāvju un patieso labuma guvēju: a) pēdējo piecu gadu ienākumiem, b) ienākumu izmaksātājiem	Bez maksas
Nederīgo dokumentu reģistrs	Ziņas par klientu, tā patiesajiem labuma guvējiem un pārstāvjiem, kā arī par personu, kura izteikusi vēlmi uzsākt darījuma attiecības ar kredītiestādi vai apdrošināšanas komersantu, tās patiesajiem labuma guvējiem un pārstāvjiem, lai pārliecinātos, ka minēto personu uzrādītie personu apliecinošie dokumenti nav atzīti par nederīgiem	Bez maksas
Sodu reģistrs	Ziņas par klienta, tā patieso labuma guvēju un pārstāvju, kā arī par personas, kura izteikusi vēlmi uzsākt darījuma attiecības ar kredītiestādi vai apdrošināšanas komersantu, tās patieso labuma guvēju un pārstāvju sodāmību par noziedzīgiem nodarījumiem tautsaimniecībā, kas nav dzēsta	Manuāla apstrāde, bez maksas, KIB nav paredzēts, jāveic papildu izpēte nākotnē, vai tas ir iespējams. Uzsaka, ka sodu reģistra piekļuve jāatstāj tikai caur Kontroles dienestu.

	vai noņemta, veicot klienta noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas riska novērtējumu, kā arī gadījumos, kad tiek vērtēta nepieciešamība ziņot Kontroles dienestam par aizdomīgu darījumu vai atturēties no aizdomīga darījuma veikšanas	
Valsts vienotā datorizētā zemesgrāmata	Ziņas par klientam un tā patiesajiem labuma guvējiem, klienta darījuma partneriem un to patiesajiem labuma guvējiem, kā arī par personai, kura izteikusi vēlmi uzsākt darījuma attiecības ar kredītiestādi vai apdrošināšanas komersantu, tās patiesajiem labuma guvējiem un pārstāvjiem, kā arī minēto personu laulātajiem un pirmās pakāpes radniekiem piederošajiem vai piederējušajiem nekustamiem īpašumiem, lai pārliecinātos, ka kredītiestādes vai apdrošināšanas komersanta rīcībā esošā informācija par klienta veiktajiem darījumiem ar nekustamo īpašumu atbilst zemesgrāmatas datiem un ka klienta patiesā labuma guvēja mantiskais stāvoklis liecina par to, ka šī persona varētu būt patiesais labuma guvējs konkrētajam klientam, kā arī gadījumos, kad tiek vērtēta nepieciešamība ziņot Kontroles dienestam par aizdomīgu darījumu vai atturēties no aizdomīga darījuma veikšanas	Par maksu
Transportlīdzekļu valsts reģistrs	Ziņas par klientam, tā patiesajiem labuma guvējiem, klienta darījuma partneriem un to patiesajiem labuma guvējiem, kā arī par personai, kura izteikusi vēlmi uzsākt darījuma attiecības ar kredītiestādi vai apdrošināšanas komersantu, tās patiesajiem labuma guvējiem un pārstāvjiem, kā arī minēto personu laulātajiem un pirmās pakāpes radniekiem	Bez maksas

	piederošajiem vai piederējušajiem transportlīdzekļiem, lai pārlicinātos, ka kredītiestādes vai apdrošināšanas komersanta rīcībā esošā informācija par klienta veiktajiem darījumiem ar transportlīdzekļiem atbilst Transportlīdzekļu valsts reģistra datiem un ka klienta patiesā labuma guvēja mantiskais stāvoklis liecina par to, ka šī persona varētu būt patiesais labuma guvējs konkrētajam klientam	
Iedzīvotāju reģistrs	Klienta, tā patieso labuma guvēju un pārstāvju, kā arī personas, kura izteikusi vēlmi uzsākt darījuma attiecības ar kredītiestādi vai apdrošināšanas komersantu, tās patieso labuma guvēju un pārstāvju personas datus (vārdu, uzvārdu, personas kodu, personu apliecinoša dokumenta numuru un derīguma termiņu), lai pārbaudītu minēto personu identitāti, kā arī ziņas par šo personu laulātajiem un pirmās pakāpes radniekiem, lai pārbaudītu viņu identitāti, noteiktu savstarpēji saistītus klientus un veiktu šādu klientu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas riska novērtējumu.	Nav atbilžu
Uzņēmumu reģistrs (nav 41.pantā, bet ir 5.1 pantā)	Ziņas par dalībniekiem un patiesajiem labuma guvējiem no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra vestajiem reģistriem tiešsaistes formā par maksu Ministru kabineta noteiktajā apmērā, lai izvērtētu ziņas par klientu un tā darījuma partneriem un nepieciešamību ziņot Kontroles dienestam par aizdomīgu darījumu vai atturēties no aizdomīga darījuma veikšanas, kā arī konstatētu, vai klientam nav pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process vai ierosināts tiesiskās aizsardzības	Par maksu

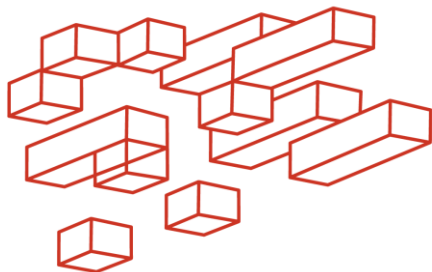
	process.	
--	----------	--

Šobrīd veiksmīgs piemērs tiek īstenots saskaņā ar Uzturlīdzekļu garantiju fonda likumu, kad bankas ziņas no valsts informācijas sistēmas Uzturlīdzekļu garantiju fonda iesniedzēju un parādnieku reģistra iegūst pa vienu datu kanālu.

Saskaņā ar likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 24.¹ pantu pastāv sociālās apdrošināšanas informācijas sistēma (SAIS) ir valsts informācijas sistēma, kurā iekļauj normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā no valsts un pašvaldību iestādēm, fiziskajām un juridiskajām personām saņemto informāciju, tai skaitā personu datus, lai nodrošinātu sociāli apdrošināto personu uzskaiti, sociālās apdrošināšanas pakalpojumu, valsts pabalstu un izdienas pensiju piešķiršanu un izmaksu, valsts budžeta līdzekļu izlietošanas kontroli, kā arī citu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras funkciju kvalitatīvu izpildi. Sistēmas pārzinis ir šī aģentūra.

Šajā likumā būtu jāparedz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 22.¹ pantam līdzvērtīga norma, kas paredz Valsts ieņēmumu dienestam sniegt informāciju par fiziskās personas ienākumiem sniegšana kredītinformācijas birojam.

E. Pastars, juridiskais padomnieks
edgars.pastars@lka.org.lv

17.05.2018. Nr. 1-13/51_e

Biedrība "Latvijas Komerčbanku asociācija"

Doma laukums 8a

Rīga, LV-1050

Cien. Liepiņas kundze,

Kredītinformācijas Birojs AS („Sabiedrība”) Padome konceptuāli atbalstīja priekšlikumu Sabiedrībai veikt komercbanku nozares “datu agregatora” funkciju kontekstā, kādā šī funkcija ir aprakstīta Latvijas Komerčbanku asociācijas veiktajā pētījumā “Datos balstīta sadarbība”¹.

Varu apliecināt, ka Sabiedrībai ir nepieciešamā pieredze un tehniskie risinājumi līdzīgu projektu realizācijā gan Latvijā, gan starptautiski. Sabiedrības specializācija uz finanšu nozari un tās specifiskajām prasībām ļauj samazināt integrācijas riskus, ko pierāda Sabiedrības izveidoties tiešsaistes risinājumi ar Latvijas Bankas Kredītu Reģistru, Valsts Ieņēmumu Dienesta sistēmu “Izziņu par kredītņēmēja ienākumiem” izgūšanai, Uzturlīdzekļu garantiju fonda uzturlīdzekļu parādnieku datubāzi. Pie tam pēdējais piemērs ir realizēts izmantojot Valsts informācijas sistēmu savietotāju (VISS).

Pēc atbilstoša pieprasījuma saņemšanas no Latvijas Komerčbanku asociācijas esam gatavi uzsākt tehnisko analīzi konkrētu pakalpojumu izveidei un meklēt piemērotāko risinājumu biznesa riska sadalei starp Sabiedrību un pakalpojumu potenciālajiem lietotājiem - komercbankām. Esam gatavi iesaistīties arī datu apstrādes juridiskā pamata analīzē, lai nodrošinātu to, ka datu apstrāde katrā konkrētā gadījumā notiek pilnā saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

Ar patiesu cieņu,

Jānis Timermanis

AS Kredītinformācijas Birojs valdes priekšsēdētājs

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

¹ <https://www.lka.org.lv/wp-content/uploads/2017/12/Datos-balstita-sadarbiba-15Nov2017.pdf>